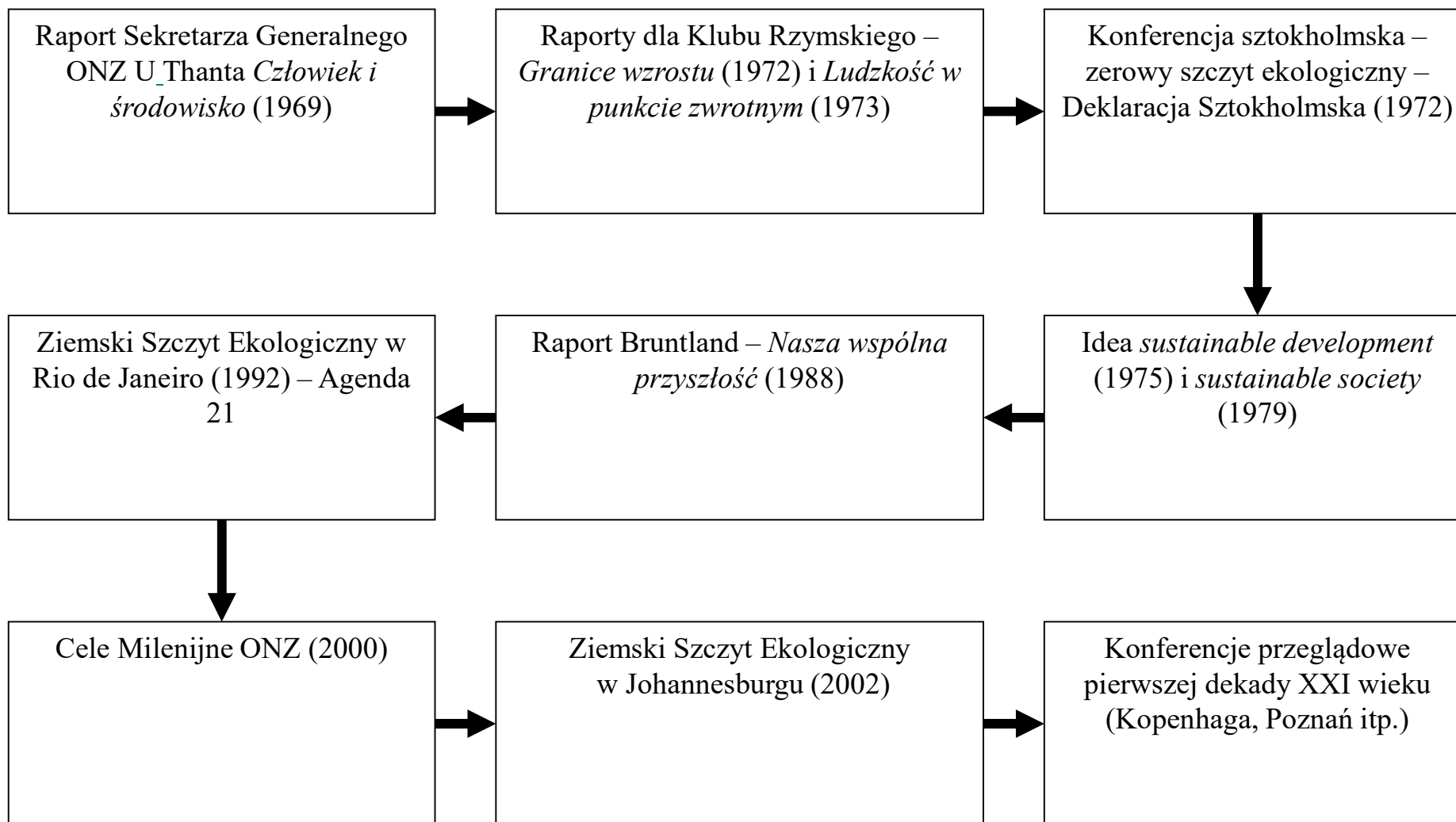

Prof. zw. dr hab. Stanisław Czaja

**Zrównoważony (i trwały)
rozwój a problemy
wdrożeńiowe**

Geneza pojęcia

Sposoby rozumienia pojęcia *Sustainable Development*

**Sustainable Development – zrównoważenie-
trwałość-samopodtrzymywanie się**

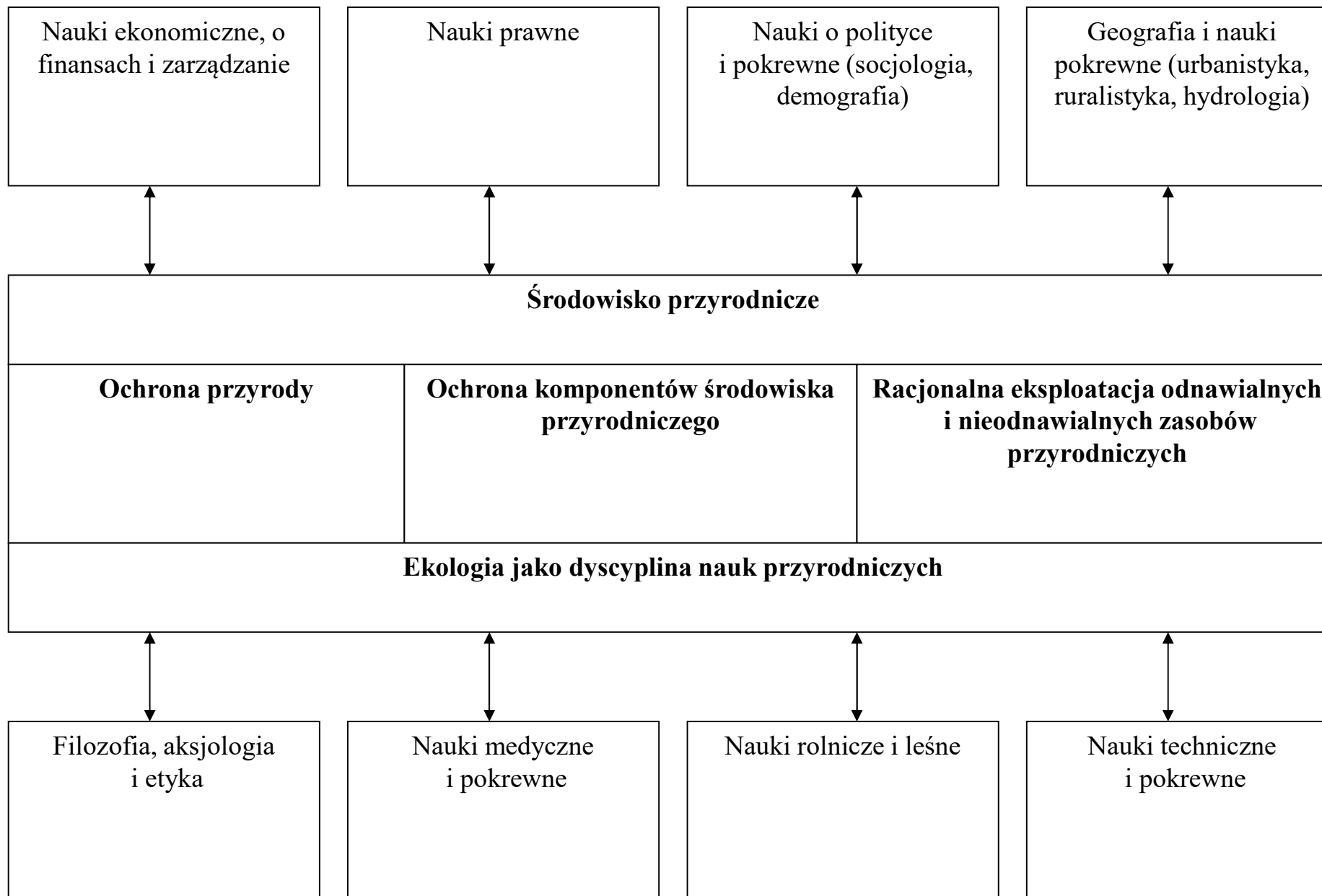
**Ekorozwój – zrównoważony rozwój – trwały rozwój –
zrównoważony i trwały rozwój**

**Szczyt Ziemi 1992 – Deklaracja z Rio - Agenda 21
jako zbiór możliwości**

**Dyskusje koncentrowały się wokół problemu – jak
nazywać?, a nie dotyczyła kwestii – co nazywać?**

Brak współpracy między dyscyplinami

**Ekonomia – socjologia – nauki przyrodnicze, w tym
ekologia – prawo – nauki techniczne**

Zasady zrównoważonego rozwoju – pierwsza interpretacja

Gospodarowanie i zrównoważony rozwój polega na odpowiednim wykorzystaniu pięciu rodzajów zasobów (kapitałów) ekonomicznych, a mianowicie: zasoby (kapitał) ludzkie, zasoby kapitałowe (kapitał antropocentryczny), zasoby przyrodnicze (kapitał naturalny), zasoby (kapitał) informacyjne oraz zasoby kulturowe (kapitał społeczny).

Wykorzystanie to powinno przestrzegać jedną z zasad:

- słaba, zachowanie wielkości całkowitego kapitału (naturalnego, antropogenicznego i społecznego) bez uwzględniania jego struktury;
- wrażliwa, zachowanie całości kapitału i odpowiedniej jego struktury;
- silna, konieczność zachowania każdego zasobu kapitału z osobna;
- restrykcyjna, zakazuje uszczuplenia któregokolwiek z zasobów.

Zasady realizacji zrównoważonego i trwałego rozwoju

- zasada bilansowania zasobów i rozchodów;
- zasada nieuszczipiania zasobów kapitału naturalnego, zwłaszcza podstawowego kapitału naturalnego;
- zasada zachowania różnorodności komponentów kapitału naturalnego;
- zasada substytuowania kapitału naturalnego innymi formami kapitału;
- zasada minimalizacji źródła entropii;
- zasada racjonalnego korzystania z zasobów kapitału naturalnego (stosowanie kryterium maksymalizacji użyteczności osiąganey z kapitału naturalnego);
- zasada efektywności wykorzystania elementów kapitału naturalnego (nadwyżki korzyści nad kosztami).

Upowszechnienie

Powszechne nadawanie miana „zrównoważony” czy „proekologiczny” różnym działaniom, często dalekim od tego typu.

Cechy negatywne procesu realizacji zrównoważonego rozwoju

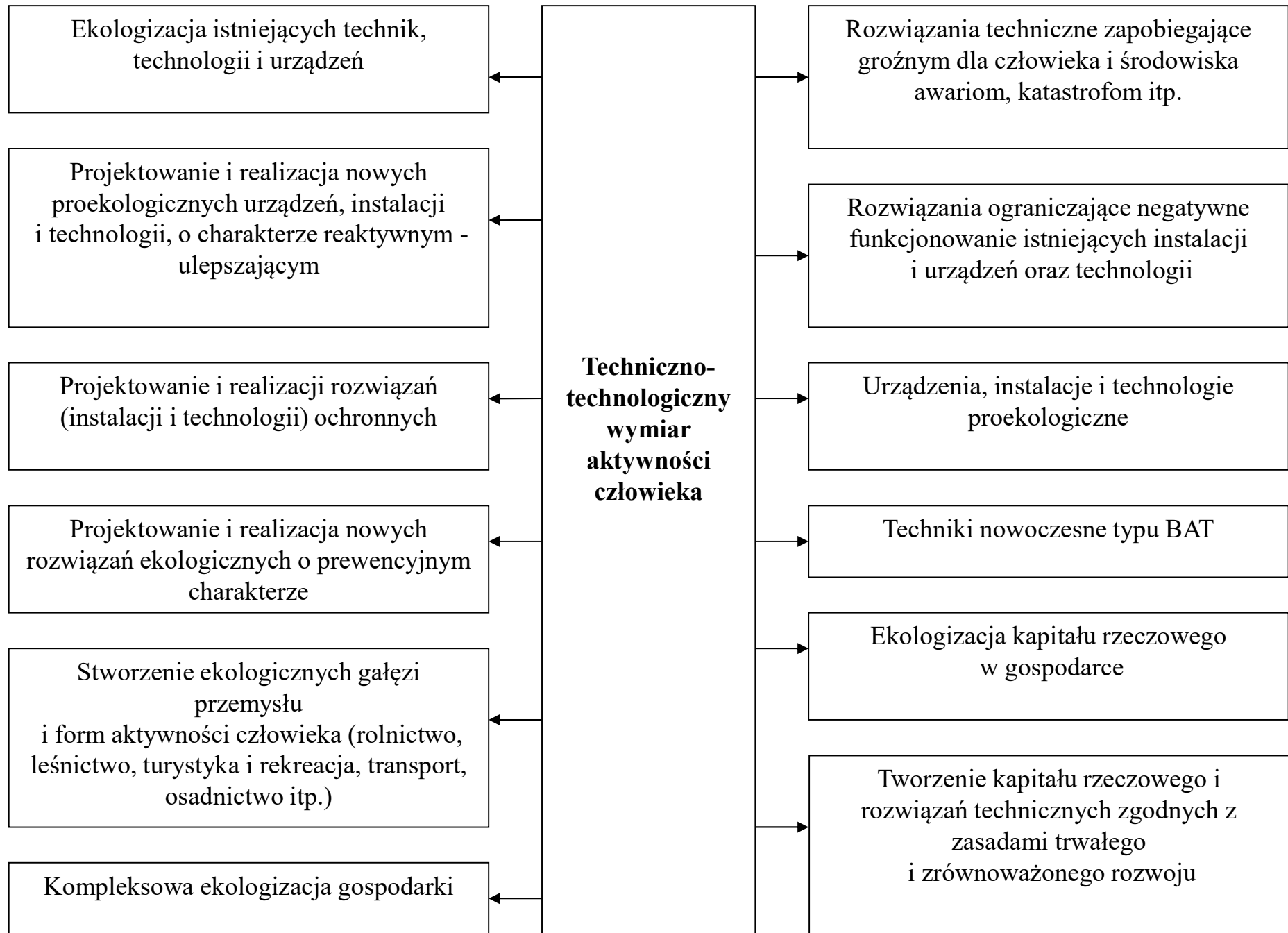
- (1) Swoboda interpretacyjna.
- (2) Redukcjonistyczna a nie holistyczna perspektywa rozumienia i realizacji.
- (3) Braki wiedzy i informacji.
- (4) Niedostatek zasobów (środków) realizacyjnych.
- (5) Amatorska realizacja.
- (6) Brak pełnej konsekwencji w realizacji.

Upolitycznienie idei i strategii

(1) Traktowanie idei zrównoważonego i trwałego rozwoju oraz strategii jej realizacji zostało upolitycznione, co prowadzi do:

- ich bezmyślnej krytyki i negacji przez zwalczające się ugrupowania polityczne;
- rezygnacji z konsekwentnej realizacji;

(2) Niski jest poziom świadomości i wiedzy ekologicznej, pomimo istnienia Internetu i środków masowego przekazu.

Specyfika strategii zrównoważonego i trwałego rozwoju

Dotychczasowe strategie -→ Idea – działania – cele etapowe – **stan finalny**.

Strategia zrównoważonego i trwałego rozwoju -→ Idea – działania – cele realizacji – **brak stanu finalnego**.

Brak stanu finalnego jest bardzo dużym utrudnieniem procesu realizacji (niekończąca się realizacja, utrudniony monitoring i konieczność doskonalenia, jak w cyklu Demminga czy TQM). Chodzi bowiem aby gonić króliczka, a nie złapać go.

Dziękuję za uwagę

